

Om nu end denne Ordning passede ind i den Stilling, som de af Kongen udnævnte Sagsførere i det Hele indtog, idet deres indskrænkede Antal gav dem en monopoliseret Stilling med Hensyn til Udførelse af Retsager, der indeholdt et Ækvivalent for de Krav, som stilledes til dem af det Offentlige i Henseende til Udførelsen af offentlige og befalede Sager, synes den ikke at stemme med den Ordning, der er tilveiebragt ved Loven om Afgang til Sagsførervirksomheden af 26de Mai 1868. Efter at denne Lov saa stærkt har udvidet Agangen til Sagsførervirksomhed, og derigennem i høj Grad forringet Betydningen af den Sagsfører efter D. L. 1--9—14 tilkommende Eneret til Retsstrætters Udførelse, synes det ikke længere tilbørligt i noget Tilfælde at nægte den til Baretagelsen af offentlige eller beneficerede Sager bestiftede Sagsfører Ret til Vederlag for sit med Sagen havte Arbejde, og dette Vederlag synes derhos at burde være et saadant, som virkelig svarer til, hvad der af Sagsføreren ydes i det Offentliges Tjeneste. Og hvad der saaledes kræves af Sagsføreren naturlige Ret, kræves ogsaa omvendt af Parternes Læw. Thi de utilstrækkelige Vederlag til Sagsførerne, som nu ikke længere opveies af Monopolfordelen, kunne ikke andet end forrykke det naturlige Forhold mellem Sagsfører og Part ved at svække Partens Lillid til Bestaffenheden af det Arbejde, som fra Sagsføreren Side ydes, ligesom de og friste ind paa den Veie, at der af vedkommende Part ydes den bestiftede Sagsfører et Honorar som Lillæg til det tilkendte Salær, et Forhold, som, om det end ikke maatte være ligesom ulovligt, dog er mindre heldigt og i alt Fald utvivlsomt ikke bør forekomme uden som Undtagelse. Og saa for Parternes Skyld er det derfor nødvendigt at tilveiebringe en Ordning, hvisfølge der fra Sagsføreren Side kan regnes paa samme Interesse for og samme Opfattelse af Pligtforholdet i de Sager, til hvilke han bestiftes, som i dem, han frivilligt overtager, og derfor kan forventes samme Lillid hos Parten til Sagsføreren som til en af ham selv antagen. Men hertil udkræves, at Sagsføreren vilkaar under de offentlige og beneficerede Sager ikke maa snerpe sig altsor meget fra de, under hvilke han udfører de Sager, han frivilligt paalager sig.

Med Hensyn til Lovforslagets enkelte Paragrafer skal Ministeriet bemærke Følgende:

ad § 1.

Det foreslaas i denne Paragraf i Genhold til det Ansørte at give enhver Sagsfører, der bestiftes til at udføre en offentlig Sag eller nogen Del af en saadan eller til at bistaa en Part, hvem fri Proces er tilstaaet, i en Domsfag eller anden Retshandling, Afgang til Salær og det saaledes,

at dette fastsættes ved Rettens Skjøn efter hans Arbejde i Sagen uden Hensyn til dennes Udsald, men omvendt er betinget af, at han befindes at have udført sit Hverv forsvarligt.

At Fastsættelsen af Vederlaget overlades helt til Rettens Skjøn, uden at der fra Lovgivningens Side foreskrives Minimums- og Maximumsgrænser, vil formentlig findes naturligt. Den Forandring, som herved sker i den bestaaende Lovgivning, indskrænker sig i Virkeligheden til, at den Anomali hæves, at der er fastsat Grænser for Overretternes Afgang til at tilstaa Salær for Udførelsen af Justitsfager. Si heller ses der nogen Grund, hvorfor det ikke lige saa godt kan overlades Retterne uden Lovbestemte Begrænsninger at fastsætte de heromhandlede Salærer, som lignende Afgjørelser uden nærmere Veiledning have kunnet overlades dem med Hensyn til de i Konkurslovens § 69 og Skiftelovens §§ 31 og 33 omhandlede Betalinger.

Med Hensyn til Kredsen af de Tilfælde, i hvilke Salær tilstaaes, og Maaden, hvorpaa det fastsættes, bemærkes fremdeles, at Salæret for Tiden kun fastsættes af Retten, naar Sagen sluttes ved Dom, i hvilket Tilfælde Salæret bestemmes dels for de Sagsførere, der have procederet Hovedsagen, dels for de Sagsførere, der have fungeret ved saadanne Bihandlinger, hvis Foretagelse for andre Retter end den, som paadømmer Hovedsagen, har været fornøden. Naar derimod Sagen hæves eller sluttes ved Forlig — hvilket ofte først sker, efter at den er helt udprocederet —, afgjøres Salærspørgsmaalet ikke af Retten, men, under Hensyn til de Grundsætninger, som gjælde for Salærers Tilkendelse ved Dom, af Administrationen, jfr. Rancelli-Skrivelse af 27de Marts 1824, Justitsministeriets Skrivelser af 7de Juni 1851, 23de Juni 1853 og 17de August 1858. Ligesom dette er unaturligt, fordi Administrationen ofte ikke selvstændigt kan bestemme Omfanget og Bestaffenheden af det anvendte Arbejde, saaledes frembyder denne Ordning ogsaa andre Ulemper, navnlig paa Grund af den Forbindelse, hvori Agangen til Salær af det Offentlige staar med Sagens Udsald, endog for Underretternes Vedkommende, idet det Offentliges Pligt til at afholde Salæret ogsaa her afhænger af, at det ikke kan paalægges en Part, jfr. Justitsministeriets Skrivelse af 23de Juni 1853. Endelig bemærkes endnu, at det efter de gjældende Regler har maattet antages, at det Salær, som er tilstaaet Sagsføreren i Hovedsagen, ogsaa omfatter hans Virksomhed under de efterfølgende Gds- og Skjønssager, skjøndt Dommeren ved Fastsættelsen af Salæret ikke har kunnet overse, hvilket Arbejde der i saa Henseende vilde komme til at paahvile Sagsføreren, jfr. Justitsministeriets Skrivelser af 27de Decbr. 1862 og 27de August 1878 (Ministerialtid. A. Pag. 117). Det vil nu, hvis Grundtanken i dette Lovforslag billiges, formentlig fin-